

ESTIMAT CASAL LAMBDA,

Les cartes adreçades a l'entitat durant anys suposen un tresor sociològic per entendre i comprendre el fet LGTBIQ.

Per MARIA LEÓN

Des dels seus inicis, el Casal Lambda —primer conegut com a Institut Lambda— s’anunciava a diverses publicacions i revistes, fet que va facilitar la coneixença de l’entitat a diferents parts del món. El Centre de Documentació Armand de Fluvià, part del Casal Lambda, compta amb un arxiu de centenars de cartes compreses entre l’any 1976 fins ben entrat el segle XXI.

Els remitents d’aquestes cartes escrivien de tot arreu demanant informació dels serveis i activitats de l’entitat —una de les primeres del seu estil—, opcions de bibliografia sobre el tema així com formes de conèixer altra gent com ells i elles. Els autors buscaven, també, formes de socialitzar com, per exemple, establint correspondència amb d’altres persones. Alguns d’aquests remitents, però, el que mostraven era una obertura de la seva ànima, compartir sentiments i emocions davant un context hostil i violent, que no només no reconeixia els seus drets sinó que castigava socialment el fet LGTBIQ.

Aquestes cartes, que eren respostes per diferents persones de l’equip del Casal Lambda, s’arxivaven a mesura que es responien i van acabar oblidades. Va ser així com, durant un trasllat de l’entitat, les cartes van ser descobertes de nou com una finestra al passat a través de la narració. Va ser el descobriment d’un tresor sociològic.

EL PASSAT INFORMA EL PRESENT

El que presentem a continuació són fragments d’algunes de les cartes com a reconeixement d’aquests testimonis, que ens ofereixen l’oportunitat de construir memòria històrica i, a través

de les vivències expressades, ajudar a fomentar una consciència col·lectiva. L’obertura emocional per part dels remitents ens dona la possibilitat de veure una evolució del col·lectiu LGTBIQ que ens és de vital importància per entendre la nostra realitat actual i per continuar amb el moviment cap a una societat realment igualitària que normalitzi la Diversitat Afectiva-Sexual i de Gènere.

Aquestes experiències ens obren infinitat de reflexions, però no cap als temps passats. La soledat, l’aïllament,

la incomprensió, el rebuig i el suïcidi són conceptes recurrents que reflecteixen la salut psicosocial de molts dels remitents. Sens dubte, mostren les conseqüències de la problemàtica social que avui dia continua com a part de les nostres vides, la LGTBIQfòbia. És clar que socialment s’han aconseguit drets impensables en els anys d’autoria d’aquests cartes, però no podem oblidar que les emocions i sentiments plasmades en aquest espai són una realitat que moltes persones segueixen vivint avui dia.

Es denigranteexpulser del servicio militar a una persona y poner en la cartilla militar: " expulsado por homosexual" con las consiguientes repercusiones en la vida laboral.
No consigo encontrar trabajo de ninguna clase y desgraciadamente en gran cantidad de ocasiones me veo obligado a ejercer la "prostitucion".

En la revista OUBRO se ha informado de la existencia de un grupo de 25 años y hacen sus víctimas de las supuestas "no como objeto sexual" no le socializaban amigos, seriosos, y en el "por de los ojos brevísimos."
No consiguen encontrar trabajo de ninguna clase y desgraciadamente en gran cantidad de ocasiones me veo obligado a ejercer la "prostitucion".
Aquellas personas que se entregan a la "prostitucion" se rechazan y sólo puedo estar en contacto con personas de mi mismo nivel.
Por otra parte, estoy harto de ser objeto de burlas totalmente injustificadas de aquellos que se dicen ser muy machos y no comprenden que somos personas como ellos, con la voluntad de tener distintos gustos o subconscientes sexuales.
La Ley, por otra parte, nos considera totalmente peligrosos para la sociedad.
Personalmente soy "solitario" no lo voy por ninguna parte y ya he estado harto de que se nos considere seres curules. Desafortunadamente las cosas van cambiando y creo que también la mentalidad de las personas totalmente machistas y llegaré ese momento en que nos vamos integrados a todas las partes.
Ante estas circunstancias pago en vuestras cosas el conflicto y me gustaría ser escuchado y orientado. Me gustaría también colaborar con vosotros, ayudado de sus instituciones.
Soy consciente de las dificultades que me va a surgir, pero estoy dispuesto a colaborar en una red de apoyo y apoyo literario como nosotros, así como en las acciones de nuestra situación. Si tiene alguna información la agradeceré un poco.
Muchas gracias de una fecha y durante la proyección del film "GAY, GAY, GAY" en un momento que me amara los servicios de algunos espectadores. Por suerte se trata de gente muy poco conservadora, y la verdad es que sólo voy al cine para ver estos filmes.
Personalmente he de decir que me encuentro en una situación de melancolía en este momento.
Espero una pronta contestación por parte vuestra.
Si otro particular (o más) o cualquier me firma con iniciales)

Valladolid, 31 de gener de 1977. Els efectes d’una societat masclista.

Expulsat del servei militar, la persona que es dirigeix al Lambda recorda quines situacions es trobava a diari. Habitualment s’enfrontava a diferents burles per part d’aquells que “dicen ser muy machos”. En el seu redactat també fa referència a la llei vigent en aquell any, la “Ley de Peligrosidad”, així com a la “mentalidad de esta sociedad machista”. L’autor, però, no perd l’esperança i albira una societat on “estemos integrados a todos los efectos”.

Mataró, 14 d’abril de 1977. La soledat evitable.

En aquest fragment l’autor sembla assumir la soledat com un problema normalitzat i interioritzat per la seva condició, per aquesta raó no ho percep com un problema greu. Tot i així, expressa no voler viure un futur solitari i assenyala l’Institut Lambda i la seva existència com una oportunitat de fugir d’aquest futur que ell preveu.

La miua situació actual, als cinquanta anys, és un problema que preocupant, afortunadament, de soledat; aquesta circumstància que no acompanya durant tota la nostra vida, si bé la suportem d’una manera relativa, davant la joventut, quan aquesta desapareix, s’ens planteja l’incognita del futur.
No voldria viure un futur solitari, i el fet de que he hagut de relacionar-me amb la soledat, a on el nostre problema pot ser comprès i compartit, ha fet que em decidís a dirigir-me a la vostra organització per tal de que m’ajudés, que es sigui tal per per fer més part de la mateixa.
Esperem les vostres noves, se desgraciada acardalament

INSTITUTO LAMBDA
Pasadizo de Picasso, 40. 2ºA. BARRA-3
TORELLÓ, 14-3-84
Amuy señores nuestros
medico que me esta ayudando, aunque hace 3 meses y medio que voy a dicho medico, he vuelto a caer 3 o 4 veces en la aguja, y me da miedo, ¿por que? pues porque me como mucho el "eco" y a la minima oportunidad que me dan, yo sea, porque consigo "pasta" o porque me invitan no se decir que no y es lo unico que me hace olvidar la soledad y la impotencia...
...y voy solo.

Torelló, 14 de març de 1984. Les drogues per escapar.

El món de la droga fa acte de presència, també, en aquesta radiografia d’experiències LGTBIQ d’ahir. Aquest remitent exposa la seva recaiguda en l’heroïna al mantenir-se la seva situació psicosocial en un estat estàtic de soledat, frustració i rebuig. Explica que la sortida que hi veu és marxar del poble i començar una vida nova amb persones que no sàpiguen de la seva trajectòria ni del seu fet, ja que va expressar a les amistats que és homosexual i “no son de gran ayuda”.

Ias Palmas, 28 d’agost de 1984. Obrir-se a un altre.

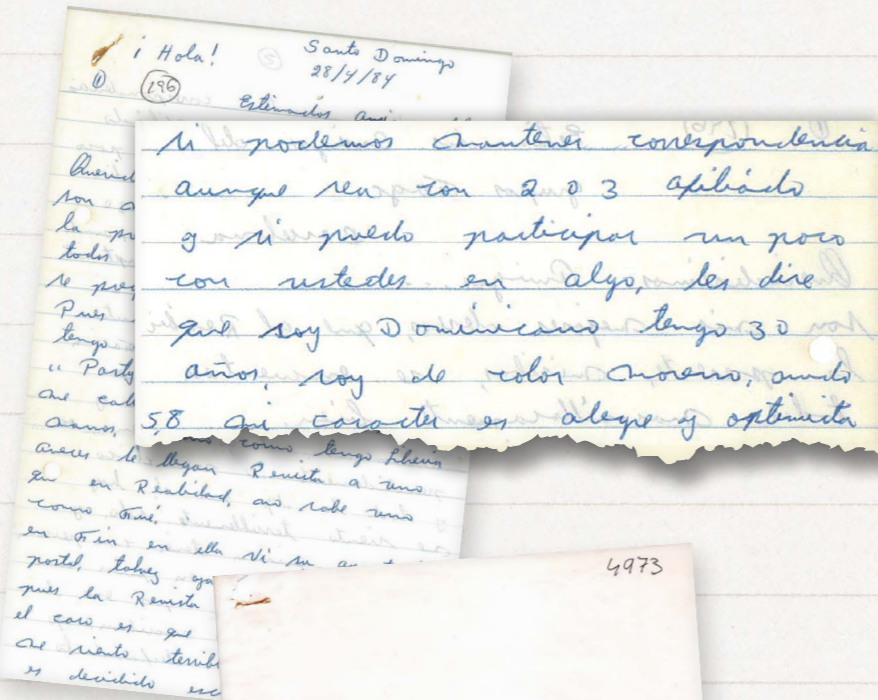
En el contingut d’aquesta carta, el remitent expressava la necessitat de comunicar i expressar tot allò que en el seu dia a dia porta reprimit i amagat. És conscient que expressar el seu jo més autèntic comportaria un rebuig. Durant el seu redactat explica haver dissimulat sempre la seva expressió, forçant actituds considerades com més masculines o fent comentaris sobre noies i dones amb el grup d’amics. Només va poder expressar la seva realitat amb la seva germana, qui va acceptar la seva homosexualitat des del primer moment. A través d’aquesta carta es reflecteix la importància de tenir, almenys, un recolzament proper, un espai segur i de confiança per poder ser un mateix.

En fin, para muchos años que voy conociendo de mi homosexualidad y nunca se lo había dicho a nadie, quisiera que me ayude a que el rechazo que podría tener, no lo sea, pero he decidido contárselo a una de las mis hermanas, ya que ella era la más acorde con mis ideas. Escribiré guardando que eso de contárselo a una sola persona no significa mucho, pero creo que nunca podré decirme a mí mismo como tal en esta sociedad. Tengo 20 años y he procurado todo...

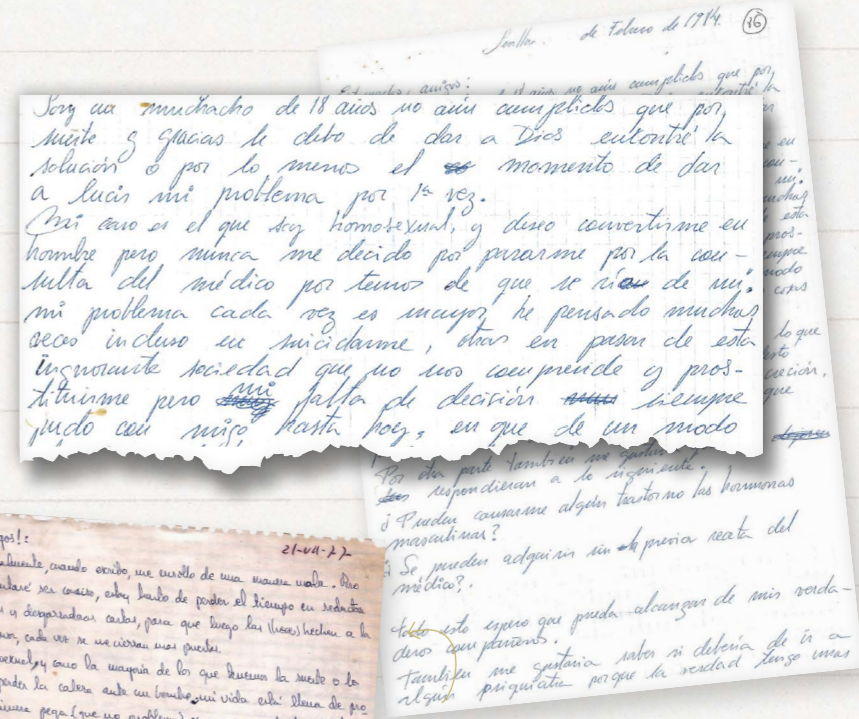
Santo Domingo, 28 d'abril de 1984. Companyia per escrit.

“Totalmente roto”. Així es dirigia aquesta persona al Lambda per trobar recolzament emocional a través del contacte per carta amb persones afins. En tots els casos de les cartes que demanen mantenir aquest tipus de correspondència, els remitents es defineixen físicament, descriuen algunes característiques personals i defineixen els seus gustos i hobbies.

Sevilla, febrer de 1984. La societat jutjadora.

Aquest remitent assumeix la homosexualitat com un problema per se. Un cop més, ens trobem la societat com aquell ens apàtic i castigador. Com a molts altres remitents que se senten absolutament perduts dins d'aquell context jutjador, veuen la sortida en la possibilitat de prostituir-se o arribar, fins i tot, a treure's la vida.

Japó, sense data. El Casal Lambda com a referent.

Com mostra aquest fragment, l'Institut Lambda va ser una oportunitat de sortida a totes aquelles emocions que consumien la personalitat i llibertat del col·lectiu LGTBIQ. Moltes de les cartes dirigides a l'entitat buscaven correspondència amb persones que estiguessin vivint la mateixa repressió, algú que els comprengués. Van trobar el recolzament i l'espai on poder ser ells mateixos, on poder compartir les experiències amb altres persones que es trobaven en la mateixa situació.

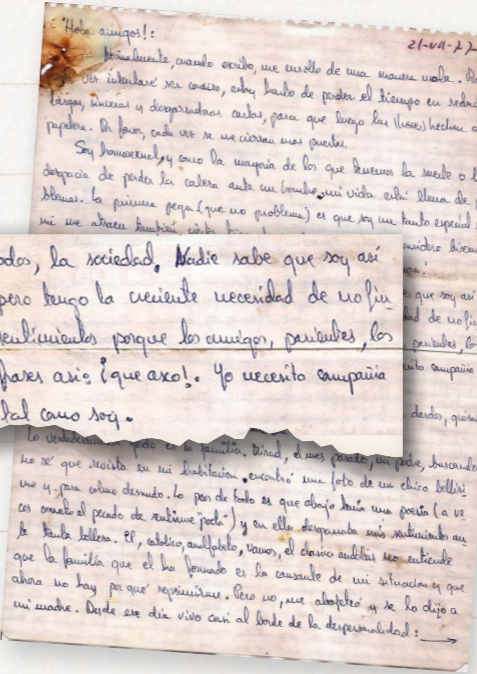
Como sabes, yo me mudaré a Barcelona en siete o ocho meses, y deseo establecer contactos amables allí para correspondencia. No comenzo a nadie en España pero la información que tengo ahora de "Casal lambda" hará la mudanza mucho más fácil.

Querido amigo Miguel, Como sabes, yo me mudaré a Barcelona en siete o ocho meses, y deseo establecer contactos amables allí para correspondencia. No comenzo a nadie en España pero la información que tengo ahora de "Casal lambda" hará la mudanza mucho más fácil.

El principal problema es el de todos, la sociedad. Nadie sabe que soy así porque odio los prejuicios; pero tengo la creciente necesidad de vivir y no digo o manifiesto mis sentimientos porque los amigos, parientes, los demás se encubren en bulas y frases así: ¡que axo! Yo necesito compañía y me río cuando cada uno se tal como soy.

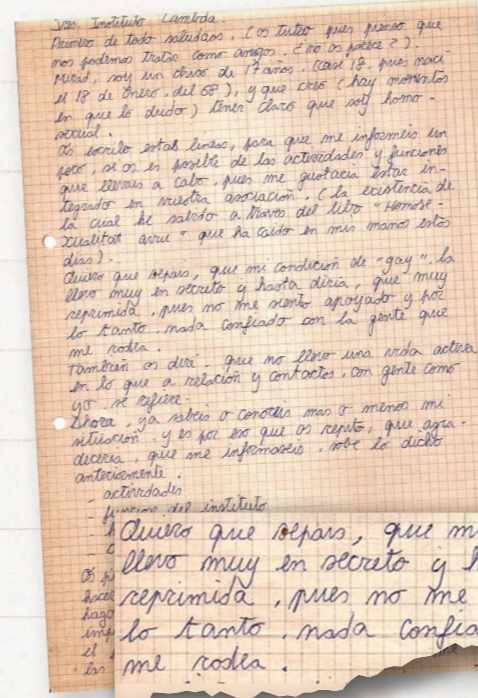
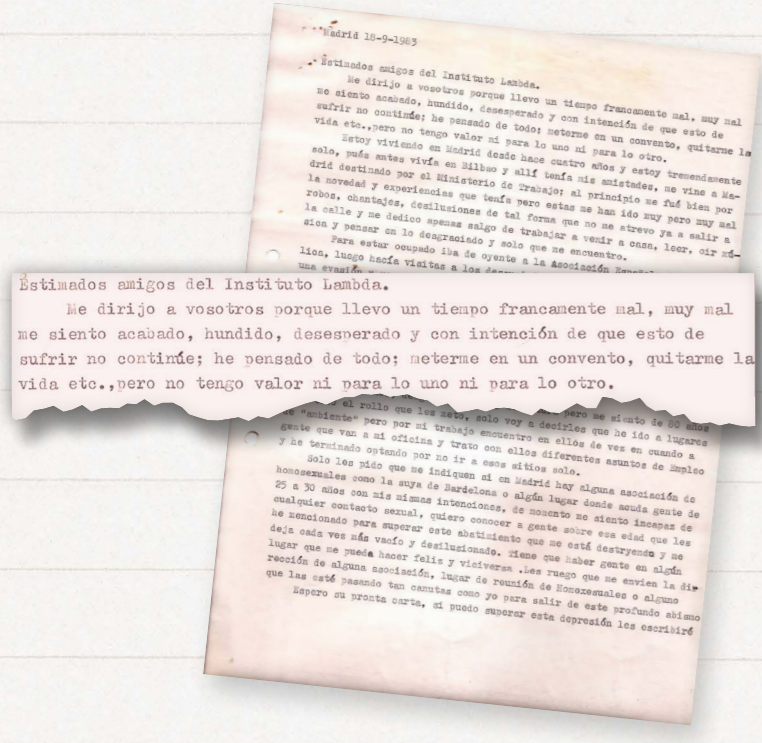
Cádiz, 21 de juliol de 1977

També en aquest remitent ens trobem amb la necessitat de trobar un espai on deixar de fingir i reprimir emocions i sentiments. La rellevància de tenir un espai segur cada cop queda més clara per intentar evitar les conseqüències en la salut psicossocial de les persones.

Madrid, 18 de setembre de 1983. El Lambda com a orientació.

La persona explica haver-se mudat a Madrid fa quatre anys i viure, en un principi, l'experiència com quelcom nou que podria donar-li una oportunitat. Comunica al Lambda la seva salut psicològica i explica està prenent tranquil·litzants perquè “sigue siendo una evasión y siento que voy teniendo cada vez más años y estoy cada vez más solo”. Demana orientació i informació al Lambda sobre associacions similars a aquesta per poder conèixer persones homosexuals, sense intenció de tenir contacte sexual amb elles, ja que el que vol és “superar este abatimiento que me está destruyendo y me deja cada vez más vacío y desilusionado”.

Barcelona, 16 de novembre de 1985. Contacte contra la repressió.

A part d'aquesta repressió que llegim en aquest fragment, aquesta persona s'havia aïllat i expressava no tenir contactes ni relacions. Demanava, però, al Lambda poder crear algun contacte que estigués en una situació similar.

LA VISIÓ SOCIOLÒGICA

Donada la importància d'aquest arxiu que es va redescobrir, durant el passat any 2020 la sociòloga especialitzada en Intervenció Psicosocial i Comunitària María León va aplicar la seva formació per estudiar aquest fons d'arxiu de correspondència. Ho va fer a través d'una classificació d'aquesta segons unes categories d'arxiu com l'any, des d'on s'escriu, el tipus de territori i el gènere del/la remitent. La investigació —de la qual aquest article n'és un fragment— serà una anàlisi de contingut que resultarà del filtre temàtic segons categories qualitatives, com són la salut psicossocial, la salut sexual o el context sociopolític.